

Luomun lisäämismahdollisuuksia pohdittiin Hyvinkäällä 1.10.2012

Lisää Luomua -kiertue starttasi Hyvinkäältä. Kiertue vie viestiä ympäri Suomen siitä, että nyt tarvitaan lisää luomua sekä herättelee tuottajia ja yrittäjiä pohtimaan kysymystä vaihtaisinko luomuun ja kuinka se onnistuu. Hyvinkään päivän aikana kuultiin seminaariesityksiä ketjun eri osapuolilta. Lisäksi infopisteillä osallistujien oli mahdollista kerätä tietoa suoraan asiantuntijoilta, vaikkapa koulutusmahdollisuuksista. Päivä keräsi noin 40 hengen kiinnostuneen joukon.

Aamupäivän tiiviin seminaariosuuden jälkeen siirryttiin ratkomaan heränneitä kysymyksiä teemapajoihin. Pajoissa keskusteltiin lihan, maidon ja viljan tuotannon mahdollisuuksista, sekä luomutuotannon pullonkauloista koko ketjussa.

Maidontuottajat kokevat siirtymäajan luonnonmukaiseen tuotantoon aivan liian pitkänä. Siirtymäajan alussa ei voida olla varmoja siitä, onko luomu yhä yhtä suuri trendi kuin nyt. Asiaa ei auta se, että meijereiden sopimukset ovat lyhimmillään vain kuusi kuukautta. Myös **naudanlihan tuotannon** osalta siirtyminen luomuun on ajallisesti pitkä ja kallis. Kun tila on lähdössä siirtymään luomuun, on tilalla olevat tavanomaiset vasikat kasvatettava siirtymähetkestä alkaen luomuehtojen mukaisesti saamatta niistä kuitenkaan luomuhintaa alkuperästä ja kasvatusajasta johtuen. Lisäksi luomuvasikat ja tavanomaiset vasikat on pidettävä tilalla toisistaan erillään myyntiin saakka. Tämä on iso kynnyks tuottajalle. Luomuemolehmatuotannosta kiinnostuneita tilojen määrä on Uudellamaalla maan korkeinta. Sen sijaan naudanlihan kasvattamotoinnasta kiinnostuneita tiloja on TNS Gallupin 2012 tekemän kyselyn mukaan hyvin vähän. Tuottajia siis arveluttaa lisääbyrokratian määrä tulevaisuudessa. Se, miten luomutuotantoon siirtyviä maito- ja lihatiloja voitaisiin saada lisää, on madaltaa kynnyksiä lisäämällä yhteistyötä tuottajien, kaupan ja teollisuuden kanssa.

Luomupuutarhatuotannon lisäämisen suurimpana esteenä pidettiin työvoimavaltaisen tuotannon mitoittamista yrittäjän jaksamiseen ja yrityksen kannattavuuteen. Kynnyks lisätyövoiman palkkaamiseen on korkea ja käytännössä yhden perheen työpanos ei tahdo riittää ammattikeittiön tai keräilyliikkeen edellyttämän määrän tuottamiseen. Samanaikaisesti suurkeittiöt viestittävät luomutuotteiden käyttöä rajoittavaksi tekijäksi tuotteiden hankalan saatavuuden. Saatavuutta vaikeuttavat suuret määrät ja suurkeittiöalan kilpailuttamisäänökset. Kilpailutus on pientuottajille ongelma luottovaatimuksineen, ja raskaaseen prosessiin ei usein ole halua lähteä mukaan. Tuotannon viive on myös haaste. Esimerkiksi päiväkodeissa on mahdollista laskea kulutuksen määrä ensi vuoteen, mutta ei juuri sen pidemmälle. Tähän voisi löytyä ratkaisu etukäteen tehdyistä sopimuksista ostajan ja tuottajan välillä. Onko viljelijän vai koko ketjun muutettava toimintatapojaan? Ovatko myynti- ja markkinointikanavat oikeat?

Luomutilojen pitäisi pystyä laajenemaan samalla tavalla kuin tavanomaistenkin eli aina, kun lisämaata on tarjolla. Luomusopimus edellyttää mm. että kaikki vuokrasopimukset ovat kirjallisia ja että niiden on oltava voimassa koko sopimuksen ajan. Pinta-alan kasvu neljäntenä ja viidentenä sopimusvuonna edellyttää uuden sopimuksen tekoa, jolloin vanhoihin vuokrasopimuksiin joudutaan neuvottelemaan kolmen tai neljän vuoden jatkoaika. Näissä tilanteissa vuokranantajat ovat ihmeissään ja saattavat jättää maansa vuokraamatta epäillessään vuokramiestä jopa jonkinlaisesta vedättämisestä.

Kannattavan ja turvattun toiminnan takaamiseksi tulevaisuudessa edellytetään pitkäjänteistä yhteistyötä kaikkien osapuolten kanssa. Tarvitaan siis ennen kaikkea vuorovaikutusta tuottajien

ja koko ketjun osapuolten välille. Tukut tulisi siirtää uuteen rooliin tuotteiden välittäjiksi eikä portaaksi tuottajien ja ostajien väliin. Lähellä tapahtuvaa jatkojalostusta tarvitaan myös kipeästi lisää ja siihen tulisi panostaa, koska suurkeittiöillä ei ole mahdollisuutta tehdä sitä itse. Uudet luomutuotteet olisi tärkeää saada myös esille. Kauppa voisi tiedottaa kuluttajien tarpeista tarkemmin tuottajille, lihataloilta kaivataan enemmän tuotekehitystä, ja yhteistyötä on yksikertaisesti vain lisättävä!

Päivän järjestäjät: ProLuomu ry, Maaseutuyritysten koulutushanke ja Lähiruokatreffit -hanke